מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את השיר, מבנהו ודמויותיו
- לזהות אמצעים אמנותיים בשיר ולהבין את תפקידם
- לדון במוטיבים המרכזיים: ההלך, הניגון החוזר והטבע

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – אל עובר אורח, הלך
2. ג – "כוכבים בחוץ" (1938)

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ההלך עני, ידיו ריקות ועירו רחוקה, אך חייו מלאים בהתפעלות מהיופי
2. נכון – הדובר פונה כל הזמן אל ההלך בגוף שני
3. נכון – יש "עוד חוזר" (הווה), "תקום" (עתיד) ו"ליטפת" (עבר)

חלק ג' – השלמת משפטים

1. כוכבים בחוץ
2. עובר
3. פנימית

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (האנשה)
- 2 – ד (חריזה פנימית)
- 3 – א (מטפורה (סמל))
- 4 – ב (שיבוץ מקראי)

חלק ה' – שאלות פתוחות

1. ההלך נודד בלי רכוש, נוגע ביופי העולם וממשיך הלאה - כמו אמן שתפקידו לחוות ולבטא יופי, לא לצבור רכוש

חלק ו' – כתיבה והבעת עמדה

1. התלמיד יביע עמדה מנומקת, יתייחס לרעיון העושר הרוחני מול החומרי בשיר, ויתן דוגמה אישית או מהשיר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הנמען הוא עובר אורח/הלך נודד בלי רכוש ובלי בית
- למשל: הענן והעץ "מצפים" להלך - יוצר עולם חי שמחכה לאדם
- הניגון מסמל שירה, אמנות או ייעוד שחוזר גם אם זנחנו אותו

טיפים להפעלה:

- מומלץ לקרוא את השיר בקול רם לפני התרגול כדי להרגיש את המוזיקליות והמשקל
- כדאי להדגיש את השורה הקטועה בין בתים ב' ו-ג' כדוגמה למבנה מיוחד שמשרת את התוכן
- אפשר לקשר לדיון בשאלה: מה אומר השיר על מהות האמנות והיצירה

דף תרגול: "עוד חוזר הניגון" – נתן אלתרמן

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר "עוד חוזר הניגון" פותח את ספרו הראשון של נתן אלתרמן "כוכבים בחוץ" (1938). השיר פונה אל ההלך, עובר האורח, ומבטיח לו שהניגון והדרך עדיין מחכים לו.

בנק מילים: פנימית | כוכבים בחוץ | עובר

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אל מי פונה הדובר בשיר?

(א) אל אהובתו (ב) אל עובר אורח, הלך (ג) אל עירו

2. באיזה ספר הופיע השיר לראשונה?

(א) "טבעות עשן" (ב) "שירת רחל" (ג) "כוכבים בחוץ" (1938)

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ההלך בשיר הוא אדם עשיר עם הרבה רכוש.	☐	☐
2	השיר כתוב כולו בגוף שני, פנייה אל "אתה".	☐	☐
3	הזמן בשיר נע בין הווה, עתיד ועבר.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. השיר פותח את ספרו הראשון של אלתרמן, _____.

2. הדובר פונה אל ההלך בכינוי _____ אורח.

3. בטור "וענן בשמיו ואילן בגשמיו" יש חריזה _____ .

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הענן והעץ "מצפים" להלך	___	**א.** מטפורה (סמל)
2. "וענן בשמיו ואילן בגשמיו"	___	**ב.** שיבוץ מקראי
3. "עוד חוזר הניגון שזנחת לשווא"	___	**ג.** האנשה
4. "ולא פעם סגדת אפיים"	___	**ד.** חריזה פנימית

5 חלק ה' – שאלות פתוחות

ענו בקצרה.

1. מדוע אפשר לפרש את ההלך בשיר כדמות המשורר עצמו?

6 חלק ו' – כתיבה והבעת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בשיר נאמר שעושרו של ההלך אינו ברכוש אלא בחוויה וביופי. כתבו כמה משפטים: האם אתם מסכימים שעושר אמיתי הוא חוויה ולא רכוש? נמקו.

כרטיס יציאה

מיהו הנמען בשיר ומה מאפיין אותו?

תנו דוגמה אחת להאנשה בשיר והסבירו את תפקידה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀